

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет міжнародної економіки
Кафедра туристичного та готельно-ресторанного бізнесу

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня бакалавра
зі спеціальності 242 «Туризм»
на тему:
«Організація і регулювання транспортних послуг в туристській
діяльності»

Виконавець:

студентка ФМЕ
Самусенко Аліна Віталіївна

/підпис/

Науковий керівник:

к.п.н, доцент кафедри ТіГРБ
Мартінова Наталя Степанівна

/підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність дослідження.

Актуальність дослідження. Транспортні перевезення відіграють важливу роль в наданні туристичних послуг і є одним з головних чинників його розвитку. Надання послуги перевезення неналежного рівня та якості може позбавити туристичний продукт його основних властивостей.

При величезному туристичному потенціалі, туризм в Україні розвивається повільними темпами головним чином через незабезпеченість транспортною інфраструктурою. Транспортна інфраструктура є однією з основних складових частин функціонування туристичної сфери. Взаємодія транспортної та туристичної галузей допоможе кожній з них у короткі терміни вирішити більшість питань, пов'язаних з розбудовою туристичної інфраструктури за напрямками національної мережі транспортних коридорів із залученням вітчизняних та іноземних інвестицій.

Слід зазначити, що дослідження проблем транспортного забезпечення туризму проводилося такими відомими туризмознавцями, як В.К. Бабарицькою, І.М. Білецькою, В.Я. Брич, В.Г. Герасименко, В.Г. Гуляєвим, К.Д. Діденко, І.В. Давиденко, В.П. Кайгородовою, О.А. Карась, В.А. Квартальновим, В.Ф. Кифяк, П.Ф. Коваль, О.О. Любіцевою, О.Л. Михайлюк, В.М. Мірошко, С. Г. Нездойміновим, І.М. Писаревським, С. О. Погасій, В.О. Ткачом, Н.В. Фаринюк, Л.О. Фрей та ін.

Мета роботи - дослідження особливостей організації та регулювання транспортних послуг в туристській діяльності.

Завдання дослідження:

- дослідити транспорт як засіб забезпечення туристської діяльності;
- визначити основні види транспортних послуг у туризмі;
- розглянути нормативно-правові основи надання транспортних послуг в туристській діяльності;
- здійснити аналіз показників діяльності суб'єктів туристської

діяльності;

- провести оцінку надання послуг з перевезення туристів сухопутними видами транспорту;
- проаналізувати стан та динаміку перевезення туристів автомобільним транспортом;
- з’ясувати основні проблеми транспортного обслуговування туристів в Україні;
- визначити пропозиції щодо вдосконалення системи транспортного обслуговування туристської діяльності в Україні;
- з’ясувати можливості розвитку автокараванінгу в трансграничних кластерах.

Об’єкт дослідження - транспортне обслуговування туристичної сфери в Україні.

Предмет дослідження - організація і регулювання транспортних послуг в туристській діяльності.

Методи дослідження. В процесі дослідження використано систему методів, направлену на досягнення поставленої мети та завдань. Вона включає: метод порівняння (застосовувався щодо вивчення позицій вчених стосовно визначення ролі транспорту в туристичній діяльності); структурно-функціональний (застосовано в процесі з’ясування різновидів транспортних послуг, які надаються туристам); методи аналізу та синтезу (використано в процесі аналізу показників діяльності суб’єктів туристської діяльності); методи дедукції та індукції (використано в процесі з’ясування проблем та напрямів їх вирішення в сферу транспортних послуг туристичної діяльності); графічний та табличний (використано в процесі оформлення результатів дослідження); методи наукової абстракції та узагальнення (використано в процесі формулювання висновків).

Інформаційна база дослідження включає нормативно-правові акти, які регламентують надання транспортних послуг туристичної діяльності; наукові статті на транспорту та туристичну тематику, підручники та

монографії, статистичні дані Державної служби статистики України та Управління статистики Одеської області, паспорт Одеської області тощо.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота бакалавра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (67 найменувань) і додатків. Загальний обсяг роботи становить 76 сторінок. Основний зміст викладено на 68 сторінках. Робота містить 7 таблиць та 7 рисунків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі *«Теоретичні аспекти організації й державного регулювання транспортних послуг в туристській діяльності»* розглянутий транспорт як засіб забезпечення туристської діяльності; визначені основні види транспортних послуг у туризмі; досліджені нормативно-правові основи надання транспортних послуг в туристській діяльності.

У другому розділі *«Аналіз стану надання транспортних послуг в туристській діяльності в Україні»* проведений аналіз показників діяльності суб'єктів туристської діяльності; здійснена оцінка надання послуг з перевезення туристів сухопутними видами транспорту; проаналізований стан та динаміки перевезення туристів автомобільним транспортом.

У третьому розділі *«Проблеми і шляхи вдосконалення організації та регулювання транспортних послуг в туристській діяльності»* досліджені основні проблеми транспортного обслуговування туристів в Україні; обґрунтовані пропозиції щодо вдосконалення системи транспортного обслуговування туристської діяльності в Україні; розроблені рекомендації щодо розвитку автокараванінгу в транскордонних кластерах.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило зробити висновки, основні з яких такі:

1. Транспорт слід визначити як галузь матеріального виробництва забезпечує виробничі та невиробничі потреби галузей економіки і населення у перевезеннях. Важливе значення транспорт має для туризму, оскільки за його допомогою туристичний продукт доводиться до кінцевого споживача. Сферою спільних інтересів галузей туризму та транспорту є пасажирські перевезення. Отже, транспортна послуга є невід'ємною складовою туризму і туристського продукту.

2. Транспортні послуги в туризмі можуть бути класифіковані за різними критеріями. В першу чергу, за видами транспорту: послуги які надаються залізничним, автомобільним, морським, річковим, авіаційним транспортом; за послугами компаній-перевізників: трансфер, перевезення туристів, перевезення екскурсантів, транспортне обслуговування заходів туру; маршрутне обслуговування, комбіновані поїздки; автотуризм, прокат тощо; річкові подорожі, морські подорожі, подорожі на поромках, подорожі на малих суднах.

3. Надання транспортних послуг в туристській діяльності базується на системі нормативно-правових актів, яка включає: Закони України «Про транспорт», «Про дорожній рух», «Про автомобільний транспорт», «Про ліцензування видів господарської діяльності», «Про залізничний транспорт», а також Цивільний та Господарський кодекси України, Повітряний Кодекс України, Кодекс торговельного мореплавства України, а також низкою підзаконних нормативно-правових актів. Окрім того, важливу роль в регулюванні надання транспортних послуг в туризмі відіграють міжнародні нормативно-правові акти, зокрема транспортне законодавство ЄС, міжнародні угоди та конвенції. На локальному рівні надання транспортних послуг в сфері туризму базується на укладених договорах.

4. Україна та Одеська область, завдяки вигідному географічному розташуванню, мають значний потенціал щодо реалізації можливостей транспортних коридорів. Особливо це пов'язано з таким видом транспорту як автомобільний. Лише в Одеській області мережа автомобільних доріг загального користування складає 8287 км. Наявність таких коридорів в значній мірі обумовлює розвиток туризму в області. Весь ринок туристичних послуг в цьому аспекті поділяється на автоперевезення туристів, автобусні та автоекскурсійні тури. Активно розвивається автокемпінг, автоспортивний туризм та караванінг-туризм. Серед туристичних фірм, які надають туристичні послуги з залученням автомобільного транспорту слід виокремити ТОВ «Селезньов Тур». Підприємство з кожним роком нарощує як кількість реалізованих турів, так і обсяги доходів від реалізації турів та кількість туроднів. При цьому основна маса туристів обирає автобусні тури для відпочинку та екскурсій. В основному такі туристи їдуть відпочивати та на екскурсії до Чехії, Італії, Грузії, Литви, Польщі тощо.

5. Оцінка надання послуг з перевезення туристів сухопутними видами транспорту має проводитися за наступними напрямками: оцінка якості перевезення туристів, автотransпортні засоби, їх комфортабельність, маршрут, час перевезення та його тривалість, наявність умов для ознайомлення з місцевістю, вартість, місце відправлення. Важливим елементом, пов'язаним з перевезенням пасажирів в інших турах є наявність трансферту. При автотуризмі важливе значення мають умови кемпінгу. Туристичні фірми в договорах з автотransпортними підприємствами повинні передбачати всі особливості туристичних турів.

6. Проведений аналіз засвідчив, що загальна кількість перевезень пасажирів автомобільним транспортом як по Україні так і по Одеській області в динаміці скорочується. При цьому кількості туристів в Одеській області, обслугованих туроператорами та турагентами зростає. Витрати на транспортне обслуговування туристів в 2017 р. в Одеській області 80414,6 тис. грн., При цьому 29,91% цих витрат припадає на витрати на

автотранспортне обслуговування туристів, що значно вище від аналогічного показника по Україні. При цьому, по Україні найбільша частка припадає на витрат на оренду автомобілів, то по Одеській області основна частка автотранспортних витрат припадає на екскурсійні автобуси.

7. Сфера надання транспортних послуг в сфері туризму характеризується низкою проблем. До них слід віднести: невідповідність якості транспортних послуг з подорожування міжнародним стандартам по безпеці, комфортабельності, вартості та інших характеристиках; незадовільний стан транспортної інфраструктури; націленість на внутрішній туризм; слабкий розклад руху, запізнення транспорту, постійні затори та низька якість дорожнього покриття; дорогий сервіс; низька престижність; слабка матеріально-технічна база; недостатнє оновлення, модернізація, ремонт, реконструкція рухомого складу, інфраструктури, техніки й обладнання; відсутність бюджетного фінансування; висока ступінь похибки прогнозування туристичного потоку; неефективна тарифна політика; високі ставки оплати за кредитами, обтяжливі податки; недостатній рівень ефективності реформ в транспортній галузі.

8. Удосконалення системи транспортного обслуговування туристичної діяльності в Україні має бути здійснено на наступному рівнях: стратегічному (повинна бути розроблена стратегія розвитку); державному (необхідно розробити комплексні програми розвитку окремих видів надання транспортних послуг та розвитку видів транспорту); на регіональному (на місцях має бути розроблений комплекс заходів, направлений на розвиток автотранспортних магістралей та мережі шляхів до туристичних об'єктів та засобів розміщення туристів; розвиток інфраструктури туризму; розвиток транспортного парку.

9. Важливим напрямом розвитку надання транспортних послуг в туризмі є актуалізація автокараванінгу. Для цього пропонуємо в Одеській області створити відповідний кластер, який буде включати: підприємства, які реалізують будинки на колесах; підприємства, які займаються оснащенням

автомобілів для караванінгу; підприємства, які надають сервісні послуги для караванінгу: ремонт обладнання, надання послуг з поповнення запасів для мандрів, прокат автобудинків; стоянки для автокараванінгу з сервісним обслуговуванням; розроблені маршрути для автокараванінгу; створення умов для охорони навколишнього середовища; формування мережі автодоріг; створення асоціації автокараванінгу в Одеській області; формування виставкової діяльності. Кластер доцільно розмістити поблизу кордонів з Молдавією, Румунією для залучення зарубіжних туристів.